ที่ นร 0606/212

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
อาคารเอ็กซิม ชั้นที่ 22
ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ 10400

19 สิงหาคม 2542

เรื่อง หารือแนวทางพิจารณาเรื่องอายุความ

เรียน อธิบดีกรมบัญชีกลาง

อ้างถึง (1) หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนมาก ที่ กค 0526.6/4410
ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2541
(2) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร 0606/42
ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2542

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง อำนาจของกระทรวงการคลังในการตรวจพิจารณาสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในความรับผิดทางละเมิดที่ขาดอายุความ

ตามหนังสือที่อ้างถึง (1) กรมบัญชีกลางขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในข้อหารือ เรื่อง แนวทางพิจารณาเรื่องอายุความ กรณีอดีตผู้บัญชาการเรือนจำกลางบางขวางมีพฤติการณ์ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ยักยอกทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือที่อ้างถึง (2) ขอให้กรมบัญชีกลางจัดตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะกรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) ได้พิจารณาประเด็นข้อหารือดังกล่าวแล้ว เห็นว่า กระทรวงการคลัง (คณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง) ชอบที่จะตรวจพิจารณารายงานความรับผิดทางละเมิดของกรมราชทัณฑ์ เพื่อให้ทราบถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นและผู้ที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน แม้ว่าปัจจุบันมูลละเมิดที่เกิดขึ้นจะพ้นสิบปีแล้วก็ตาม และกรมราชทัณฑ์ต้องส่งเรื่องให้พนักงานอัยการฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้

เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และต้องยืนยันให้มีการยื่นฟ้องคดีดังกล่าวด้วย นอกจากนั้นเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏแน่ชัดว่าสิทธิเรียกร้องให้ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนขาดอายุความแล้ว กรมราชทัณฑ์ก็สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เพื่อหาตัวผู้ต้องรับผิดในกรณีที่ทำให้คดีขาดอายุความและดำเนินการทั้งทางวินัยและทางแพ่งกับผู้นั้นต่อไปได้ โดยไม่ต้องรอให้ศาลมีคำพิพากษาว่าคดีขาดอายุความก่อนแต่อย่างใด ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาพร้อมหนังสือนี้ และในการพิจารณาเรื่องนี้มีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนจากกระทรวงมหาดไทย (กรมราชทัณฑ์) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

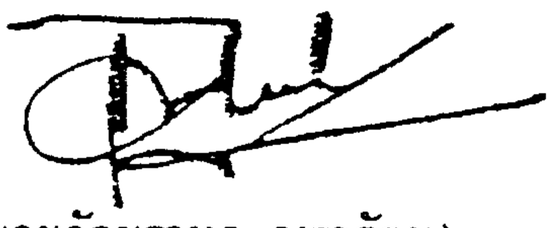

(นายอักขราทร จุฬารัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองพัฒนาวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

โทร. 6172095

โทรสาร 2713355

เลขเสร็จ 508/2542

บันทึก

เรื่อง อำนาจของกระทรวงการคลังในการตรวจพิจารณาสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในความรับผิดทางละเมิดที่ขาดอายุความ

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กค 0526.6/4410 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2541 ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือในปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 ซึ่งมีข้อเท็จจริงสรุปความได้ว่า กรมราชทัณฑ์ได้มีคำสั่งที่ 29/2532 ลงวันที่ 25 มกราคม 2532 แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงและหาตัวผู้รับผิดทางแพ่ง กรณีมีผู้ร้องเรียนกล่าวโทษนายถวิล ณ ตะกั่วทุ่ง และนายสวัสดิ์ สรรเสริญ ซึ่งทั้งสองเป็นอดีตผู้บัญชาการเรือนจำกลางบางขวางว่า ในระหว่างเดือนตุลาคม 2525 ถึงเดือนกันยายน 2528 มีพฤติการณ์ใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ยักยอกทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว ผลการดำเนินการสอบสวนอธิบดีกรมราชทัณฑ์เห็นควรยุติเรื่องทั้งโทษทางวินัยและความรับผิดในทางแพ่งแล้วรายงานให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่กรมราชทัณฑ์สั่งให้ยุติเรื่องโดยไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและสอบสวนหาตัวผู้รับผิดทางแพ่งหรือฟ้องคดีแพ่งน่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต่อมากรมราชทัณฑ์จึงได้มีคำสั่งที่ 382/2536 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2536 แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงและหาตัวผู้รับผิดทางแพ่งในกรณีดังกล่าวอีกครั้ง และอธิบดีกรมราชทัณฑ์ได้มีคำวินิจฉัยเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2537 ให้นายสวัสดิ์ สรรเสริญ และพวกรับผิดชดใช้ในความเสียหายที่เกิดขึ้น และรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจพิจารณา

กระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ตรวจพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อวินิฉัยผู้รับผิดทางแพ่งของกรมราชทัณฑ์น่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องอายุความ เนื่องจากเหตุเกิดในช่วงเวลาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2525 ถึงเดือนกันยายน 2528 ซึ่งอายุความเกินสิบปีแล้ว จึงขอหารือว่า

1. ในกรณีที่ศาลยังไม่มีคำสั่งว่าคดีใดขาดอายุความ กระทรวงการคลังสามารถพิจารณาว่าคดีนั้นขาดอายุความแล้วได้หรือไม่

2. กรณีต้องรอให้ศาลสั่งว่าคดีขาดอายุความก่อน เนื่องจากปัจจุบันสำนักงานอัยการสูงสุดไม่รับฟ้องคดีให้ส่วนราชการหากเห็นว่าคดีขาดอายุความการเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำให้คดีขาดอายุความรับผิดชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นจะกระทำได้หรือไม่ เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) ได้พิจารณาประเด็นข้อหารือดังกล่าว โดยฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมราชทัณฑ์) แล้วมีความเห็นดังนี้

1. กรณีดามที่หารือเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า มูลละเมิดเกิดขึ้นระหว่างเดือนตุลาคม 2525 ถึงเดือนกันยายน 2528 ซึ่งในปัจจุบันพันสิบปีแล้ว ทำให้สิทธิเรียกร้องให้ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนขาดอายุความตามมาตรา 448[1] วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว ดังนั้น กระทรวงการคลัง (คณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง) ก็ชอบที่จะพิจารณาได้ว่าคดีขาดอายุความแล้วหรือไม่ แต่อย่างไรก็ตาม กระทรวงการคลังยังจะต้องตรวจพิจารณารายงานความรับผิดทางละเมิดของกรมราชทัณฑ์ให้เสร็จสิ้น เพื่อให้ทราบถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นและผู้ที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนต่อไปตามข้อ 17 วรรคสาม[2] ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539

2. กรณีที่กระทรวงการคลังมีความเห็นว่า ผู้กระทำละเมิดต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายที่เกิดขึ้นและถึงแม้สิทธิเรียกร้องให้ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจะขาดอายุความแล้ว กรมราชทัณฑ์ก็ต้องส่งเรื่องให้พนักงานอัยการฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และในกรณีที่พนักงานอัยการแจ้งฐานะคดีว่าเป็นคดีที่ขาดอายุความแล้ว กรมราชทัณฑ์ก็ต้องยืนยันความประสงค์ให้มีการฟ้องคดีดังกล่าวต่อไป เนื่องจากศาลไม่อาจอ้างอายุความขึ้นเป็นเหตุยกฟ้องได้หากคู่ความมิได้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ทั้งนี้ตามมาตรา 193/29[3] แห่งประมวลกฎหมายและแพ่งและพาณิชย์

---

[1] มาตรา 448 สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดนั้น ท่านว่าขาดอายุความเมื่อพันปีหนึ่งนับแต่วันที่ผู้ต้องเสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อพันสิบปีนับแต่วันทำละเมิด

ฯลฯ ฯลฯ

[2] ข้อ 17 ฯลฯ ฯลฯ

ให้กระทรวงการคลังพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้มีอำนาจตรวจสอบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่เห็นสมควรจะให้บุคคลใดส่งพยานหลักฐานหรือมาให้ถ้อยคำเพื่อประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมอีกก็ได้

ฯลฯ ฯลฯ

[3] มาตรา 193/29 เมื่อไม่ได้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ศาลจะอ้างเอาอายุความมาเป็นเหตุยกฟ้องไม่ได้

3. เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏชัดว่าสิทธิเรียกร้องให้ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนขาดอายุความแล้ว กระทรวงการคลังควรดำเนินการให้กรมราชทัณฑ์แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เพื่อหาตัวผู้ต้องรับผิดในกรณีที่ทำให้คดีขาดอายุความและดำเนินการทั้งทางวินัยและทางแพ่งกับผู้นั้นต่อไปโดยไม่ต้องรอให้ศาลมีคำพิพากษาว่าคดีขาดอายุความก่อนแต่อย่างใด ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

(นายอักขราทร จุฬารัตน์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สิงหาคม 2542